PROCEDURA DE EXAMINARE A CERERILOR DE AZIL

Ruxanda CAMERZAN, studentă

CZU: 341.43:341.231.14

There are a couple of legal procedures for asylum cases in Republic of Moldova: the ordinary procedure, the rapid procedure, the family reunion and the settlement of a new asylum request. All of them have established grounds and terms by the national asylum law nr.270/2008. The requests from the disabled people, the children, the torture victims and the people that suffer from pshychiatric deseases, do have priority.

Cuvântul „azil” provine atât din latinescul *asylum, cât* și din grecescul *asylon* și semnifică adăpost, refugiu, loc de scăpare [1, p.139-140]. O altă formă a cuvântului grecesc *asilos* se traduce drept „a nu aresta/sprinde; inviolabilitate”. Astfel, putem deduce faptul că azilul reflectă „protecția împotriva persecuției” sau „loc de refugiu sau de siguranță”. Din punct de vedere istoric, originea azilului se regăsește în dreptul persoanei de a căuta protecție în temple și lăcașe de cult [2, p.11]. Conform Legii privind azilul în Republica Moldova nr. 270/2008 [3], există câteva tipuri de proceduri în cazul apariției unei cereri de acordare a azilului: procedura ordinară, procedura rapidă, procedura de reunificare a familiei și procedura de soluționare a unei noi cereri de azil.

Procedura ordinară conform art. 51 din Legea cu privire la azil 270/2008, începe odată cu parvenirea unei cereri depuse conform legii din partea unui străin care s-a prezentat în punctul de trecere a frontierei de stat, se află pe teritoriul Republicii Moldova, sau dacă în ţara de origine a străinului cu drept de şedere în Republica Moldova au survenit evenimente care îl determină să ceară protecţie. În orice alt caz, depunerea cererii în afara țării este interzisă. Autoritățile competente sunt obligate să accepte cererea adresată, indiferent de tardivitatea sa. Totuși, în ceea ce vizează acceptarea cererii, excepție fac cererile colective, întrucât la luarea deciziei de acordare a dreptului de azil se analizează fiecare caz în particular.

Minorii neînsoțiți vor depune cererea prin intermediul unui reprezentant legal, iar tutorii vor depune cererea în numele persoanei aflate sub tutelă. Articolul 52 al legii enunțate *supra* prevede cercul/lista autorităților competente să primească cererile de azil, acestea fiind: Direcţia azil şi integrare şi subdiviziunile structurale şi teritoriale ale Biroului Migraţie şi Azil; Poliţia de Frontieră din subordinea Ministerului Afacerilor Interne; Organele de poliţie și instituţiile subordonate Administraţiei Naţionale a Penitenciarelor sau subdiviziunile de detenţie provizorie din cadrul organelor de drept.

După depunerea cererii în formatul expres prevăzut de lege, persoana urmează să fie intervievată în decurs de 21 de zile, cu posibilitatea prelungirii termenului, în caz de strictă necesitate, pentru a obține mai multe informații despre străin. Fiecare persoană este intervievată în particular, cu asigurarea confidențialității, într-o limbă accesibilă, fiind asistat de un avocat, un reprezentant al ICNUR sau al organizațiilor nonguvernamentale la alegere. Conform art. 57, la analizarea cererii se va lua în considerare vârsta, trecutul, rudele, identitatea, naționalitatea, țările și locurile de reședință anterioare, cererile anterioare de azil, documentele, motivele de solicitare a azilului, faptele relevante, declarațiile persoanei etc. Examinarea cererii de azil se va desfășura în termen de până la 6 luni, cu posibilitatea depășirii cu 1 lună, dar nu mai mult de 3 luni.

Persoana are dreptul să renunțe la cererea sa de azil în două moduri: expres și implicit. Străinul poate renunța expres la cererea sa și conform alin. (4) art. 59 are obligaţia de a părăsi teritoriul Republicii Moldova la expirarea perioadei de 15 zile de la comunicarea sau recepţionarea dispoziţiei privind încetarea examinării cererii de azil, emisă de Direcţia Azil şi Integrare, după care cade sub incidenţa legislaţiei privind regimul juridic al străinilor şi al altor acte normative ce reglementează aflarea cetăţenilor străini pe teritoriul Republicii Moldova. Conform art. 59^1, a doua modalitate de renunțare este una implicită, care se materializează dacă persoana: a părăsit teritoriul Republicii Moldova; nu s-a prezentat la interviul prevăzut la art. 55 în pofida notificărilor repetate, cu excepția cazului în care solicitantul demonstrează că neprezentarea se datorează unor

circumstanțe independente de voința sa; nu s-a prezentat la sediul Direcției Azil și Integrare pentru prelungirea valabilității documentului de identitate temporar de solicitant de azil timp de 60 de zile de la data expirării valabilității documentului, cu excepția cazului în care solicitantul demonstrează că neprezentarea se datorează unor circumstanțe independente de voința sa. La finalul procedurii, conform art. 60, șeful Direcţiei Azil şi Integrare va lua o decizie în privința cererii. Aceasta trebuie să fie una motivată și comunicată imediat și poate prevedea deopotrivă recunoaşterea statutului de refugiat, acordarea protecţiei umanitare sau respingerea cererii de azil.

La finalul procedurii, conform art. 60, șeful Direcţiei Azil şi Integrare va lua o decizie în privința cererii. Aceasta trebuie să fie una motivată și comunicată imediat și poate prevedea deopotrivă recunoaşterea statutului de refugiat, acordarea protecţiei umanitare sau respingerea cererii de azil.

Legiuitorul a adoptat reglementări specifice în cazul persoanelor cu nevoi speciale, precum minorii neînsoțiți, victimele torturii sau ale violenței și persoanele cu tulburări psihice. Astfel, cererea de azil din partea unui minor neînsoțit se va examina în mod prioritar, acesta beneficiind de servicii de reabilitare, de un reprezentant legal desemnat de Autoritatea Tutelară și de confidențialitate în caz că se constată un pericol iminent. Minorul care nu a împlinit vârsta de 14 ani o va adresa prin intermediul reprezentantului său legal sau singur, dacă are peste 14 ani. Reprezentantul legal îl asistă, de asemenea, și la intervievarea acestuia de către consilierii de decizie cu pregătire specială. Minorului i se vor asigura servicii sociale din partea Autorității Tutelare la solicitarea Direcţiei azil şi integrare.

Următoarea formă procedurală se numește *procedura rapidă* care conform art. 62 se examinează în caz de cereri a) abuzive; b) evident nefondate; c) înaintate de persoane care, prin activitatea sau prin apartenenţa lor la o anumită grupare, prezintă pericol pentru siguranţa naţională ori pentru ordinea publică. Articolul 64 prevede faptul că procedura se începe imediat ce s-a constatat unul din aceste criterii, iar Direcţia azil şi integrare se va pronunţa în cel mult 15 zile de la începerea sa. Legea definește expres noțiunea de *cerere abuzivă și nefondată.*

Penultima formă procedurală este cea de *reunificare a familiei*. Astfel, conform art. 74, refugiatul sau beneficiarul de protecţie umanitară poate solicita reunificarea familiei pe teritoriul Republicii Moldova, argumentând prin declaraţii, pe care le-a semnat, că membrii familiei sale nu cad sub clauzele de excludere, doar dacă există o decizie irevocabilă cu privire la cererea sa și deține un document valabil, pentru care există motive întemeiate să se considere că va fi prelungit. Cererea se va depune de a) soţul (soţia); şi/sau b) copilul, indiferent dacă este din căsătorie, din afara căsătoriei sau adoptat conform legii naţionale din ţara de origine. Căsătoria trebuie să fie incheiată înainte de intrarea pe teritoriul Republicii Moldova, fiind atestată prin documente.

Cea din urmă formă procedurală este de *soluționare a unei noi cereri de azil*, care conform articolului 78 se depune în cazul existenţei unei decizii irevocabile privind cererea anterioară sau a unei dispoziţii privind încetarea examinării cererii de azil. Ea va fi admisibilă dacă: a) au apărut circumstanţe noi, care nu au putut fi prezentate de solicitantul de azil în procedura anterioară de examinare a cererii din motive independente de voinţa sa, cu condiţia ca aceste motive să nu fie rezultatul unor acţiuni provocate în scopul obţinerii unei forme de protecţie. Solicitantul este obligat să facă dovada existenţei noilor motive invocate şi a imposibilităţii prezentării lor până la data depunerii unei noi cereri; b) au survenit transformări de ordin politic, militar, legislativ sau social în ţara de origine, care pun în pericol viaţa sau libertatea solicitantului de azil. Cererea se va examina în mod prioritar, în cel mult 10 zile, și persoana are dreptul să se afle pe teritoriul Republicii Moldova până la parvenirea unei decizii.

Referințe:

1. ȘOVA, L. Formele de azil în Republica Moldova. În: *Revista Națională de Drept*, nr.10-12. 2009.
2. STARȘCIUC, R. *Dreptul refugiaților.* Chișinău, 2011.
3. Legii privind azilul în Republica Moldova 270/2008 https://www.legis.-md/cautare/getResults?doc_id=123117&lang=ro#, vizualizat pe 15.05.21.

Recomandat
Violeta COJOCARU, dr.hab., prof. univ.